

अनुसूची-५

मिति २०७८/०३/१० गतेको नवौ नगरसभा

पहिलो बैठकको निर्णय तथा गतिविधिहरु

(पहिलो सत्र)

१. वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाका प्रमुख श्री देवकुमार सुवेदीज्युबाट बैठकको सुरक्षात भयो ।
२. नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट, नीति तथा कायक्रम उप प्रमुख तथा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति संयोजक श्री मोहनमाया ढकालले सभा समक्ष प्रस्तुत गर्नुभयो ।
३. सभा अध्यक्षज्युलाट सभा १ घण्टाको लागि स्थगित भएको घोषणा गर्नुभयो ।

(दोस्रो सत्र)

१. देहायका विधेयक, संशोधन तथा प्रतिवेदनहरु देहायका पदाधिकारीहरूले सभा समक्ष टेबुल गर्नुभयो ।

सि.न.	विषय	टेबुल गर्ने पदाधिकारी
१	विनियोजन विधेयक २०७८	उप प्रमुख श्री मोहनमाया ढकाल
२	आर्थिक विधेयक २०७८	उप प्रमुख श्री मोहनमाया ढकाल
३	न्यायिक समितिको प्रतिवेदन टेबुल	उप प्रमुख एंव न्यायिक समिति संयोजक श्री मोहनमाया ढकाल
४	लेखा समितिको प्रतिवेदन प्रस्तुत	लेखा समिति संयोजक श्री बल बहादुर रोकाय
५	वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन प्रतिवेदन टेबुल	सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति संयोजक श्री निलकण्ठ खनाल
६	स्थानीय सेवा ऐ. न० २०७७ को प्रथम संशोधन	विधायन समिती संयोजक श्री डण्ड चि क

२. आजको बैठकमा टेबुल गरिएका विधेयक तथा प्रतिवेदनका सम्बन्धमा आगामी बैठकमा दफावार छलफल हुने जानकारी सभा अध्यक्षले गर्नुभयो ।
३. सार्वजनिक महत्वका विषयमा सचिवालयमा अग्रिम नाम टिपाउनुभएका सदस्यज्युहरूले देहायका विषयहरु सभा समक्ष उठान गर्नुभयो ।

(क) रमिला वि.क. सोनी श्रीपाईली बडा न ३ सदस्य

- सबै जनप्रतिनिधिहरुको विकास प्रतिको निरन्तर समन्वयका लागि हार्दिक धन्यवाद ।
- बन्दाबन्दीबाट श्रमजिवि वर्गको दैनिक गुजारा संचालन हुने गरि योजना बनाउनुपर्ने ।
- विपन्न वर्गका बालबालिकाहरु तथा विद्यालयहरुमा बन्दाबन्दिको समयमा समेत निरन्तर शिक्षाको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।
- जातियताका आधारमा गरिने विभेद तथा आरक्षण व्यवस्था लगायतका विषयमा गरिने विभेद स्वीकार्य छैन ।
- चालु वर्षमा दलित वर्गका लागि विनियोजन गरिएको २० लाख बजेटको प्रगती विवरण सभा समक्ष पेश गर्नुपर्ने ।

(ख) कृष्ण प्रसाद गौतम बडा न ४ सदस्य

- उपत्यकाको मुख्य सडक हिलेखाली देखी यसी चोक सम्मको सडक सिम्र मर्मत तथा ढल निकासको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।
- सुकुम्बासी समस्या समाधानका लागि खोला क्षेत्र निर्धारण गरि यसै सभा द्वारा निर्णय गर्नुपर्ने ।

(ग) अर्जुन सुवेदी बडा न ११ सदस्य

- कोभिड संक्रमणका कारण ज्यान गुमाउनेहरु प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली व्यक्त गर्दै यसको न्युनिकरणका लागि नगरपालिकाले गेको योगदानका लागि धन्यवाद व्यक्त ।
- नि शुल्क शिक्षा प्रदान गर्ने संवैधानिक व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्न सकिएको छैन ।
- विद्यार्थ संख्याको आधारमा शिक्षक दरबन्दी कायम गर्नुपर्ने तथा स्वयंसेवक शिक्षकको प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।
- झाप्रा खोला वादी बस्तिमा रहेको विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्नुका साथै विद्यालयलाई नै उपयुक्त स्थानमा स्थानान्तर गर्नुपर्ने ।
- निर्माण व्यवसायिको काम तोकिएको समयमा सम्पन्न गर्न तर्फ आवश्यक पहल गर्नुपर्ने ।

- आर्थिक वर्षको अन्त्यमा मात्र हुने विकास आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्ने प्रचलन न्युनिकरण गर्नुपर्ने ।
- नगरको साविक १ देखी १२ बाहेकका अन्य बडाहरूमा गौरवको आयोजना संचालन गर्नेपर्ने ।
- जनता आवास कार्यक्रम र ख्रान्तिको छानो विस्थापित गर्ने कार्यक्रमको सिम्बोलिक आयोजना गर्ने तर्फ पहल गर्नुपर्ने ।

(घ) तृप्ति वि क बडान ११ सदस्य

- नेपाल सरकार समक्ष वीरेन्द्रनगरलाई उपमहानगरपालिकाका रूपमा घोषणा गर्नका लागि प्रस्ताव गर्दछु ।
- नगरपालिकाले दलित मैत्री कार्यक्रमलाई थप प्राथमिकता दिनुपर्ने ।

(ङ) चुडामणि चपाई बडान १२ सदस्य

- नगरजासीको अपेक्षा अनुसार विकास निर्माण लगायतका काम गर्ने सकिएको छैन ।
- सडकको क्षेत्राधिकार अनुसार लगात कडा गरि व्यवस्थित बस्ति विकास गर्नुपर्ने ।
- विद्युतका पोल व्यवस्थापनका लागि बजेट व्यवस्था गर्नुपर्ने ।
- नगरमा हरियाली प्रवर्द्धन सँगै फोहर व्यवस्थापन तथा छाडा पशु व्यवस्थापन गर्नुपर्ने ।
- नगरमा खानेपानीको समस्या दीर्घ समाधान तर्फ पहल गर्नुपर्ने ।
- लक्षित वर्गको बजेट कार्यान्वयनको प्रचलनलाई सुधार गर्नुपर्ने ।
- बडा तहमा भएका मुद्राहरूको सिम्बोलिक व्यवस्थापन तर्फ आवश्यक पहल गर्नुपर्ने ।
- नगरका गतिविधिहरू विद्युतिय संचार माध्यमबाट प्रकाशन तथा प्रसारण गर्नुपर्ने ।
- विमानस्थल विस्तारको कार्य प्रगति बैठकलाई जानकारी गर्नुपर्ने ।
- नगरपालिकालाई उपमहानगरपालिका बनाउन गरिएको आवश्यक तयार बारे बैठकलाई जानकारी गर्नुपर्ने ।
- लेखा समितिको सुझावहरू समयमै कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।
- कर्मचारीको नियमितता, सिम्बोलिक व्यवस्थापन गर्नुपर्ने ।

(च) भोज प्रसाद ढकाल बडान १३ सदस्य

- सार्वजनिक महत्वका विषयमा उठान गरिएका विषयहरूको सम्बोधन गर्नुपर्ने ।
- कृषि क्षेत्रको विकास तथा विस्तारका लागि थप बजेटको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।
- विद्यालय नर्स कार्यक्रम नगरका सबै विद्यालयमा संचालन गर्नुपर्ने ।
- आयोजना संचालनकै क्रममा अनुगमन गरि निर्माण कार्यको गुणस्तरमा आवश्यक सुधार गर्नुपर्ने ।
- भूमिहिन दलित भूमिहिन सुकुम्भासी कार्यक्रमको प्रगतीबाट बैठकलाई जानकारी गर्नुपर्ने ।
- रुमा प्रहरी विट स्थापना गरी सुरक्षा व्यवस्था कायम गर्नुपर्ने ।
- प्रविधिमैत्री विद्यालय र स्मार्ट कक्षलाई विस्तार गर्नुपर्ने ।
- रुदोबिल्ला खोलामा पक्कि पुल निर्माण गरी आवातजावतमा सहजता ल्याउनुपर्ने ।
- उपभोक्ता समितिका नाममा बेरुजु न्युनिकरण गर्ने पहल गर्नुपर्ने ।
- बडान १३ लगायत नगरका अन्य बडाहरूमा विद्युत पोलको व्यवस्थापन सिम्बोलिक व्यवस्थापन गर्नुपर्ने ।

(छ) भुपेन्द्र प्रसाद ज्वाली बडान १६ सदस्य

- नगरमा कृषि क्षेत्रको थप विकास तथा विस्तारका लागि दीर्घ नीति बनाउँदै अघि बढ्नुपर्ने ।
- प्रहरी र स्थानिय जनप्रतिनिधिहरू विच निरन्तर समन्वय तथा सम्पर्क स्थापित गर्दै सुरक्षा व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउनुपर्ने ।
- १६ न बडा लगायतका अन्य स्थानमा समेत विद्युत विस्तारको क्रममा देखिएका समस्याहरूलाई सिम्बोलिक व्यवस्थापन गर्नुपर्ने ।
- बडाको योजना छनौटमा सबै पक्षको सहभागितालाई सुनिश्चित गर्नुपर्ने ।

(ज) डम्प्र वहादुर लामिछाने बडान १६ सदस्य

- पहिला नगरसभा देखी उठान भएका सार्वजनिक महत्वका विषयहरूको समाधान गर्ने तर्फ आवश्यक पहल गर्नुपर्ने ।
- हारेक बडामा प्रान्तिक शिक्षाको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।
- छिमेकी गुँयास गाउँपालिका सँग नगरपालिकाको १५ न बडाको सिमा एकिन गर्नुपर्ने ।
- वीरेन्द्रनगरलाई उपमहानगरपालिकामा स्तरोन्तरी सँगै बडान १५ र १६ लगायतका दुर्गम बडाहरूमा पूर्वाधार विकासको कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिनुपर्ने ।
- हारेत नगर बनाउने अभियानलाई सिम्बोलिक व्यवस्थापन गर्नुपर्ने ।
- केही सार्वजनिक महत्वका विषयहरू माथि छलफल गरि यसै नगरसभाको दोस्रो बैठकबाट निर्णय गर्नुपर्ने जानकारी गराउँदै दोस्रो बैठक मिति २०७८ आपाहू १२ गते दिनको १ बजे यसै सभा हलमा बस्ने गरी आजको बैठक स्थगित भएको घोषणा सभाअध्यक्षले गर्नुभयो ।

दोस्रो बैठकको निर्णय तथा गतिविधिहरु (पहिलो सत्र)

१. नगरसभा अध्यक्ष एंव प्रमुख श्री देवकुमार मुवेदीज्युबाट बैठकको सुरुवात भयो ।
२. नवाँ नगरसभाको पहिलो बैठकमा टेबुल गरिएका विधेयकहरु माथि सचिवालयमा अग्रिम नाम टिपाउनुभएका सदस्यज्युहरुले देहायका विषयहरु सभा समक्ष उठान गर्नुभयो ।

बजेट योजना तथा कार्यक्रम उपर

क्र स	सदस्यको नाम र वडा न.	सभा समक्ष उठान गर्नुभएको विषय	कै
१	चुडामणि चपाई, १२	<p>विनियोजन गरिएको बजेट लाभप्रद हुने गरि आयोजना संचालन गर्नुपर्ने । वार्षिक बजेटमा वडा तहका आयोजनलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने । वार्षिक बजेटले सबै क्षेत्रलाई समावेश गरेको छ । कृषि तथा पशु तर्फका कार्यक्रमहरु वितरणमुखी भन्दा उपलब्धीमुलक बनाउनुपर्ने । अत्यकालिन, मध्यकालिन र दीर्घकालिन योजना तथा कार्यक्रमहरु वार्षिक बजेटमा समावेश गर्नुपर्ने । बजेट निर्धारण गर्ने निश्चित मापदण्ड तोकिनुपर्ने । कर्मचारी संगठन व्यवस्थापन सञ्चयको कार्य अग्रि बढाउनुपर्ने ।</p>	
२	टोप बहादुर रास्कोटि, २	<p>बजेटको कार्यान्वयन पक्षलाई थप सूटूह बनाउन सबै पक्षको समन्वयन आवश्यक रहेको छ । पैंजिगत खर्च तोकिएको समयमा खर्च गर्ने प्रणालीको विकास गर्नुपर्ने । नगरपालिकाको गुरुयोजना निर्माण तथा उपत्यकाको खानेपानी, चक्रपथ निर्माण लगायतका कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिनुपर्ने । सडक दुर्घटना नियन्त्रणका लागि आकाशे पुल लगायतका आवश्यक आयोजना तथा कार्यक्रमहरु तय गर्नुपर्ने । टोल विकास संस्थाहरुको समयसापेक्ष क्षमता विकासका लागि कानूनी व्यवस्था सँगै विभिन्न कार्यक्रमहरु ल्याउनुपर्ने । गानिधार, पाताल दरबार लगायतका पर्यटकिय स्थलहरुको प्रवर्द्धन गर्नुपर्ने । कृष्णगंज गुम्पिरका बाढि पिडित व्यवस्थापन सिंच गर्नुपर्ने ।</p>	
३	कृष्ण प्रसाद गौतम, ४	<p>गत विगतका असल अभ्यासलाई निरन्तरता दिनुपर्ने । वडा तर्फ बाहेकका बजेटको कार्यक्रम बारे बैठकलाई जानकारी दिनुपर्ने । उपमहानगरपालिका घोषणा सँगै यसका लागि न्युनतम पूर्वाधारको विकास समयमै गर्नुपर्ने । योजना तथा सेवा प्रवाहको विषयको निरन्तर अनुगमन गर्नुपर्ने । शहिद पार्क लगायत पर्यटकिय स्थलको प्रचार प्रसार गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन प्रवर्द्धन गर्नुपर्ने । विभिन्न साझेदार संस्थाहरुलाई समेत नगरपालिकाको योजनामा राख्नुपर्ने । यो अन्तिम वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम समयमै सम्पन्न गर्न तर्फ सबैले ध्यान दिनुपर्ने ।</p>	
४	राम कुमारी थापा, ३	<p>उपत्यकाको ढल निकास, खानेपानी समस्या समाधान, व्यवस्थित बस्ति विकास लगायतका पक्षलाई उपमहानगरपालिका स्तरको पूर्वाधारमा उत्तरोन्ति गर्नुपर्ने । लक्षित वर्गका लागि विनियोजन गरिएको बजेट उपलब्धीमुलक हुनुपर्ने । बजेट नगर र वडा तर्फबाट दोहोरो पर्न नदिई एकद्वार पद्धति अबलम्बन गरि खर्च गर्नुपर्ने । द्रन्द पिडित र एकल महिला तथा विपन्नका लागि थप बजेट तथा कार्यक्रम तय गर्नुपर्ने ।</p>	

विनियोजन विधेयक २०७८ उपर

क्र स	सदस्यको नाम र बडा न	सभा समक्ष उठान गर्नुभएको विषय	कै
कुनै पनि सदस्यको राय सुझाव संशोधन प्रस्ताव बैठक समक्ष प्राप्त नभएको ।			

आर्थिक विधेयक २०७८ उपर

क्र स	सदस्यको नाम र बडा न	सभा समक्ष उठान गर्नुभएको विषय	कै
कुनै पनि सदस्यको राय सुझाव संशोधन प्रस्ताव बैठक समक्ष प्राप्त नभएको ।			

स्थानिय सेवा ऐन २०७७ को प्रथम संशोधन उपर

क्र स	सदस्यको नाम र बडा न	सभा समक्ष उठान गर्नुभएको विषय	कै
कुनै पनि सदस्यको राय सुझाव संशोधन प्रस्ताव बैठक समक्ष प्राप्त नभएको ।			

नगरपालिकाको संगठन व्यवस्थापन प्रतिवेदन उपर

क्र स	सदस्यको नाम र बडा न	सभा समक्ष उठान गर्नुभएको विषय	कै
कुनै पनि सदस्यको राय सुझाव संशोधन प्रस्ताव बैठक समक्ष प्राप्त नभएको ।			

न्यायिक समितिको प्रतिवेदन उपर

क्र स	सदस्यको नाम र बडा न	सभा समक्ष उठान गर्नुभएको विषय	कै
कुनै पनि सदस्यको राय सुझाव संशोधन प्रस्ताव बैठक समक्ष प्राप्त नभएको ।			

लेखा समितिको प्रतिवेदन उपर

क्र स	सदस्यको नाम र बडा न	सभा समक्ष उठान गर्नुभएको विषय	कै
१	टोप बहादुर रास्कोटि, २	समितिले दिएका सुझावहरूलाई सिम्र कार्यान्वयन गर्नुपर्ने । विपद व्यवस्थापनको विषय तत्काल कार्यान्वयन गर्नुपर्ने भएकाले बडा तहबाट यसको व्यवस्थापन गरिनुपर्ने	

३. देहायका विषयगत समिति संयोजकहरूले हाल सम्मको विषयको जानकारी/जवाफ सहितको धारणा गर्नुभयो ।

आर्थिक विकास समितिको तर्फबाट संयोजक श्री राजबहादुर गुरुङ

चालु आर्थिक वर्षमा आर्थिक विकासका क्षेत्रहरू तर्फ गरिएका विभिन्न कार्यक्रमहरूको जानकारी बैठक समक्ष गर्नुभयो । भूमिहिन दलित र भूमिहिन सुकुम्बासीको लागि लगत संकलन लगायतको कार्य भईरहेको हुँदा यसै वर्षमा लालपुर्जा प्रदान गर्न सकिने जानकारी बैठक समक्ष व्यक्त गर्नुभयो ।

पूर्वाधार विकास समितिको तर्फबाट संयोजक श्री ध्रुव कुमार चपाईँ

खोलाको क्षेत्र निर्धारण, शहरी नापीको कार्य तथा एयरपोर्ट विस्तार लगायतका विषयमा सम्बद्ध सबै निकाय सँग निरन्तर रूपमा समन्वय गरि केही कार्य क्रमशः भईरहेको जानकारी बैठक समक्ष व्यक्त गर्नुभयो ।

वातावरण तथा विपद समितिको तर्फबाट सदस्य श्री टोप बहादुर दलामी

विपद व्यवस्थापनको कार्य सम्वेदनशिल रहेको छ । नगरपालिकामा रहेका दमकल र केही उद्धार सामग्रिहरुको परिचालन गरि राहत तथा उद्धारका कार्यहरू गरिएको छ । एक घर दुई विश्वाको अभियानलाई सबैको सामुहिक प्रयासलाई निरन्तरता दिनुपर्छ । ल्याण्डफिल साईटमा

फिकल सेल निमाणीधिन चरणमा रहेको छ । फोहरलाई स्रोतमै वर्गिकरण गरी व्यवस्थापन गर्न तर्फ कार्य गरिएको छ । छाडा छाडिएका गार्डको संख्यालाई व्यवस्थित गर्नका लागि न्युन बजेट र व्यवस्थित पशु बोर्डसको व्यवस्थापन नहुँदा समस्या देखिएको छ । तथापी सबैको सामुहिक प्रयास बाट उल्लेखित समस्याहरूलाई समाधान गर्न सकिने धारणा बैठक समक्ष व्यक्त गर्नुभयो ।

विधायन समितिको तर्फबाट संयोजक श्री डण्ड बहादुर विश्वकर्मा

वीरिन्द्रनगर नगरपालिकाकाले २०७४ लेखी २०७७ को अवधिमा जारी गरेका विभिन्न २९ वटा ऐन र ४६ वटा नियमावली, निर्देशिका तथा कार्यविधिको संक्षिप्त जानकारी सभा समक्ष गर्नुभयो । नगरपालिकालाई आवश्यक पर्ने कानूनहरूको समयसापेक्ष रूपमा तर्जुमा तथा कार्यान्वयन भईरहेको विषय बैठक समक्ष व्यक्त गर्नुभयो ।

सामाजिक विकास समिति संयोजक श्री यामुना नेपाली

बन्दबान्दिको समयमा विपन बालबालिकाका लागि स्व:अध्ययन सामाग्रि वितरण, टोलमा सिकाई केन्द्र तथा रेडियो कक्षा संचालनका साथै रेडियो सेट समेत वितरण गरिएको छ । शिक्षा तिन तहको सरकारको साझा अधिकार सूचिमा रहेको हुँदा सबै पक्षमा सुधार क्रमशः हुँदैछ । नगरपालिकाबाट शैक्षिक सुधारका विभिन्न कार्यक्रमहरू गरिएको छ । नगरपालिकाले वादि बस्तिमा रहेको विद्यालयको शैक्षिक सुधारका लागि कार्यक्रम संचालन गरेको छ । प्रविधिमैत्री विद्यालय र विद्यालय नर्सको कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित गर्नका लागि बजेट व्यवस्था गरिएको छ । नगरका विभिन्न ८ विद्यालयहरूमा प्राविधिक शिक्षाको कक्षा संचालन गरिएको छ । यो संख्या क्रमशः वृद्धि गर्न तर्फ लागिएको छ । जातियताका नाममा हुने विभेदका लागि कानून बमोजिम अगाडि बढ्नुका साथै नगरपालिकाले निःशुल्क कानूनी उपचारको व्यवस्था गरिएको छ । दलित लक्षित कार्यक्रमको मात्र बजेट कार्यान्वयन अवस्था भन्दा पनि समग्र बजेटको सहि कार्यान्वयन गर्न तर्फ हामी सबैले ध्यान दिनुपर्छ । समाजकल्याण शाखामा केही मागमा आधारित कार्यक्रमहरूको प्रस्ताव प्राप्त भएको छ । चालु आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्ममा यस तर्फ केही कार्यक्रम हुनेछन् । कार्यक्रम तोकिएको समयमा गर्न समस्या भएमा तत् तत् शिर्षकको रकम नगरपालिकाको संचित कोषमा आम्दानि वाधिने विषय बैठक समक्ष व्यक्त गर्नुभयो ।

सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समितिको तर्फबाट संयोजक श्री निलकण्ठ खनाल

विगत ४ वर्ष देखी हामी निरन्तर रूपमा सभा संचालन देखी नीति बजेट कार्यान्वयन क्रम लगायतका गतिविधिहरू सिक्ने क्रममा रहेका छौ । बडा तहका विकास निर्माण लगायतका काममा सबैको सामुहिक प्रयास र एकबद्धता हुनुपर्दछ । सडक क्षेत्राधिकार भित्र रहेका पोलहरूको व्यवस्थापन गर्नका लागि सम्बद्ध सबै पक्षको समन्वयन हुनुपर्दछ । नगरपालिकाको बडा न १५ र छिमेकी गुँरास गाउँपालिका सँग सिमा निर्धारणका लागि भूमि व्यवस्था सहकारी तथा गरिबि निवारण मन्त्रालय नापी विभागको प्राविधिक टोलीले कार्य आरम्भ गरिएको थियो । बडा तहको सुरक्षा प्रवर्द्धनको विषय र स्थिर क्यामरा विस्तारको कार्यको लागि निरन्तर समन्वयन गरिएको छ । कोरोना संक्रमणका कारण ज्यान गुमाउने वीरिन्द्रनगरका १५ जना प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली व्यक्त गर्नुभयो ।

४. नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट, योजना तथा कार्यक्रम उपर सभा सदस्यज्युहरूले उठान गर्नुभएको जिज्ञासा तथा सुझावका सम्बन्धमा उप प्रमुख तथा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति संयोजक श्री मोहनमाया ढकालल सभा समक्ष देहायको धारणा प्रस्तुत गर्नुभयो ।

बजेटमा चालु र पूँजिगत खर्च अनुपात धैरे रहेको छ । यसमा सर्वात तर्फका शिक्षा, स्वास्थ्यका कार्यक्रमहरू, सामाजिक सुरक्षा भत्ता, विद्यालय शिक्षक, कर्मचारी लगायत सबै कर्मचारीहरूको तलब भत्ता सहितको चालु खर्च रहेको छ । गत आर्थिक वर्षको तुलनामा रु.३ करोड न्युन बजेट चालु तर्फ प्रस्ताव गरिएको छ । पूँजिगत तर्फको ४३ करोड मध्ये बडा तहमा २४ करोड र नगर तहमा १९ करोड बजेट रहेको छ । बजेट कार्यान्वयनमा हामी सबै पक्षको सामुहिक समन्वय जरूरी रहेको छ । नगरपालिकाले लिएको नीति अनुसारका विभिन्न कार्यक्रमहरू सहयोगि संघ संस्थाहरू मार्फत हुने गरेका छन् । टोल विकास संस्थाहरूको भूमिका निकै नै प्रभावकारी रहेको छ । नगर तथा प्रदेश गौरवको आयोजनाका रूपमा खानेपानी समस्या, ढल निकास, रिडरोड, गुरुयोजना लगायतका कार्यक्रमलाई बजेटमा समावेश गर्दै उपमहानगरपालिका उन्मुख आयोजना तय गरिएको छ । कतिपय आयोजना नगरपालिकाको प्राथमिकतामा परेको भएतापनि बजेटको सिमितताका कारण बजेट विनियोजन गर्न सकिएको छैन । अनुगमन समितिको दायरा विस्तार गरी चौमासिक रूपमा सम्बन्धीत शाखाबाट प्रतिवेदन लिई आवश्यक सुझाव दिईनेछ । शहिद पार्कमा शहिदको सालिक राख्ने विषयमा पहिलो नगर सभाले निर्णय गरेको विषय हो, यस तर्फ नगरपालिका लागि परेको छ । नगरको शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि आवश्यक पहल तथा लगानी गरिनेछ । लक्षित वर्गको बजेट १६ बडामा प्रभावकारी रूपमा वितरण तथा कार्यान्वयन गर्नका लागि तत् तत् वर्गलाई प्रेरित गर्दै कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । एकल महिला तथा द्वन्द्व पिडित लगायत लक्षित वर्गलाई निश्चित कर छुटको नीति लिएको छ । सभा समक्ष उठान भएका सुझावहरूलाई यस नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गरिने विषय बैठकलाई जानकारी गर्नुभयो ।

५. पहिलो बैठकमा टेबुल भएको वीरिन्द्रनगर नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट योजना तथा कार्यक्रम संशोधन स्वीकृती लागि सभा अध्यक्षबाट सभा समक्ष पेश भई सभाबाट सर्वसम्मत रूपमा स्वीकृति भयो । साथै आजको बैठकमा टेबुल गरिएको विभिन्न गैर सरकारी संघ संस्थाहरूको वार्षिक कार्यक्रम सहितको बजेट समेत स्वीकृत गरियो ।

६. नवौं नगर सभाको पहिलो बैठकमा टेबुल भएका देहायका विधेयक तर्जुमा तथा संशोधनको स्वीकृतिको लागि सभा अध्यक्षबाट सभा समक्ष निर्णय भयो ।

- आर्थिक विधेयक २०७८
- विनियोजन विधेयक २०७८
- स्थानीय सेवा ऐन, २०७७ को प्रथम संशोधन
- नगरपालिकाको संगठन संरचना
- न्यायिक समितिको प्रतिवेदन

७. नवौं नगर सभाको पहिलो बैठकमा टेबुल गरिएको लेखा समितिको प्रतिवेदन स्वीकृतिको लागि सभा अध्यक्षबाट सभा समक्ष पेश भई सभाबाट सर्वसम्मत रूपमा स्वीकृति भयो । साथै यि विधेयकहरूको व्यावहारिक त्रुटी र आनुसारिक सुधार गरी राजपत्रमा प्रकाशन गर्ने निर्णय भयो ।

८. यस वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को बेरुजु रकम रु.४३,२२,५००, आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ को बेरुजु रकम रु.४,१७,२२,३०१। र आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को बेरुजु रकम रु.७,५१,४५,१०२। गरि कुल जम्मा बेरुजु रकम रु.१२,११,८९,३०३। (वाह करोड एघार लाख उनानब्बे हजार नौ सय तिन मात्र ।) को बिल भर्पाई संकलन भई लागत पेश भएकोले लेखा समितिको मिति २०७८/०२/०८ गतेको निर्णयानसार यस सभाको बैठक समक्ष पेश हुन आएकोमा सो बेरुजु रकम फछ्योट गर्ने निर्णय गरियो । साथै आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को लेखापरिक्षणको सिलसिलामा म.ले.प को डोर समक्ष यस बेरुजुको सम्पूर्ण बिल भराई पेश गरि रुजु गराई सम्परिक्षण मार्फत बेरुजुको लगत कहिं गर्ने कार्यालयलाई निर्देशन दिने ।

९. सभा अध्यक्षद्वारा वीरेन्द्रनगर नगरपालिकालाई उपमहानगरपालिका घोषणाका लागि प्रदेश सरकार मार्फत नेपाल सरकारमा प्रस्ताव पेश गर्ने सभा अध्यक्षबाट सभा समक्ष प्रस्ताव पेश भई सभाबाट सर्वसम्मत रूपमा स्वीकृति भयो । साथै नगरपालिकाको संगठन व्यवस्थापन संचना समेत उपमहानगरपालिकाको हुने गरि तयार गर्ने कार्यपालिकालाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने प्रस्ताव स्वीकृत भयो ।

१०. गत आठौं नगर सभाद्वारा कार्यपालिकालाई प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिम कार्यपालिका बैठकहरूबाट भए गरेका निर्णयहरू अनुमोदन गरियो ।

११. नगरपालिकाको सर्वोच्च निकाय नगर सभाको आगामी बैठक बस्ने समय पूर्व सभाको अधिकार क्षेत्र भित्रमा कुनै निर्णय गर्नुपरेमा कार्यपालिकाले गरि अर्को नगरसभामा अनुमोदन गराउने गरी स्वीकृति प्रदान गरिदिनुहुन सभा अध्यक्षबाट सभा समक्ष प्रस्ताव पेश भई सभाबाट सर्वसम्मत रूपमा स्वीकृति भयो ।

१२. प्रदेश तथा संघिय सरकार सँग प्रस्ताव गर्ने सम्पूरक तथा विशेष अनुदानका आयोजना छनौट गरी माग गर्ने कार्यपालिकालाई अधिकार प्रत्यायोजन गरियो ।

१३. सभाद्वारा देहायका सार्वजनिक महत्वका विषयमा निर्णय गरियो ।

- उपत्यकालाई नै जोड्ने चक्रपथको कार्य पूर्ण रूपमा सम्पन्न गर्नका लागि प्रदेश सरकार र संघिय सरकारलाई अनुरोध तथा समन्वय गर्ने ।
- शहरी विकास, ढल निकास तथा नदि नियन्त्रण र खानेपानी समस्या समाधानका लागि सरोकार निकाय सँग अनुरोध तथा समन्वय गर्ने ।
- फोहरमैला व्यवस्थापन केन्द्र (ल्याण्ड फिल साईट निर्माण)
- सविधानले प्रदत्त गरेको समावेशिकरणको अवधारणा बमोजिमका लक्षित वर्गका कार्यक्रम
- समपरक र विशेष योजना माग गर्ने
- कोरोना संक्रमणका कारण संक्रमित महानुभावहरूको शीघ्र स्वास्थ्य लाभ तथा संक्रमण मुक्तको कामना गर्दै मृतक प्रति समवेदना प्रस्ताव

१४. उपप्रमुख श्री मोहनमाया ढकालले देहायका सार्वजनिक महत्व तथा विविध विषयमा धारणा राख्नुभयो ।

सबै काम हाम्रै पाला सकिदैन । हाम्रो क्षमता अनुसारका कार्य गरिएका छन । हाम्रा चाहनाका सबै काम गर्न सकिएका छैनन् । आगामी दिनमा आउने जनप्रतिनिधिहरूका लागि मार्ग प्रशस्त गरिएको छ । हाम्रा सबै गतिविधिहरू सम्पादित नगरसभाबाट स्वीकृत भएका हुन् । जुन कुनै वडा वा शाखामा कार्यक्रम संचालन भएका भए पनि तत् तत् कार्यक्रम वीरेन्द्रनगरको सामुहिक प्रयास हो । कोभिड संक्रमणको सबैमा जनप्रतिनिधि कर्मचारी सबैका सामुहिक प्रयास र एकबद्धताबाट वीरेन्द्रनगरबाटीलाई कोभीड संक्रमणको उच्च जोखिमबाट बचाउन हामी सफल भएका छौ । हामी सबैको सामुहिक प्रयासबाट गत वर्ष कुनै पनि योजनाहरू फ्रिज भएनन् । अटोरेक्सा संचालन, सिलाईकटाई तालिम, सेनेटरिप्याड वितरण लगायतका कार्यक्रमहरूको उपलब्धि निकै प्रभावकारी रहेको छ । नगरपालिकाका नीति अनुसार कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि विभिन्न संघ संस्थाहरू सँग समन्वयन गरिएको छ । चालु वर्षमा विकास निर्माणका ९२ प्रतिशत कार्यहरू सम्पन्न हुने चरणमा रहेका छन । आगामी वर्ष सबै

विकास निर्माणका कार्यहरु श्रावण महिना देखी नै संचालन गरौ । समयमै आयोजना सम्पन्न गरौ । नवौ नगरसभामा पेश भएको नीती बजेट तथा कार्यक्रम सर्वसम्मत रूपमा स्वीकृत भएकोमा सबैलाई धन्यवाद व्यक्त गर्नुभयो ।

१५. यस नगरपालिका क्षेत्रमा कार्यरत देहायका गैर सरकारी संघ संस्था तथा सहयोगि निकायहरूले तपशिलका कार्यक्रमहरु नगरको कार्यक्रममा समावेशका लागि अनुरोध गरेको संदर्भमा सभा बाट स्विकृत विषयगत नीतिलाई उच्च प्राथमिकता दिई कार्यक्रम संचालन गर्ने गरि नगरपालिकाको आगामी आ.व. ०७८/०७९ को कार्यक्रममा समावेश गर्ने ।

क्र.स.	संस्था	कार्यक्रम
१	UNDP	दिगो फोहरमैला व्यवस्था तथा हरियाली प्रवर्द्धन
२	Unicef नेपाल	स्वास्थ्य , शिक्षा , बाल संरक्षण ,खानेपानी तथा सरसफाई
३	SNV नेपाल	फोहरमैला तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन
४	GIZ	आर्थिक ऐन जिविको पार्जन कार्यक्रम
५	तयार नेपाल DAI / USAID	विपद् व्यवस्थापन
६	दि एशिया फाउण्डेशन	स्थानिय सरकार सबलिकरण कार्यक्रम
७	SOS Children Villages	नातेदार द्वारा स्याहार कार्यक्रम
८	नवकिरण प्लस	HIV/ AIDS
९	सेतो गुँरास राष्ट्रिय बाल विकास सेवा	पूर्व प्राथमिक उमेरका लागि सिकाई निरन्तरता
१०	कोपिला भ्याली सेवा समाज	Education Focused Programme For the Needy Community
११	समाज जागरण केन्द्र	सु आहारा दोस्रो कार्यक्रम
१२	मानसिक स्वास्थ्य तथा परामर्श केन्द्र- नेपाल	कोभिड - १९ को सन्दर्भमा लैड्गिक हिंसा रोकथाम तथा प्रतिकार्य कार्यक्रम
१३	उज्यालो जिवन	योग साधना कार्यक्रम
१४	सुन्दर नेपाल संस्था	पशु वस्तुको मूल्य श्रृखलामा आधारित साना किसानहरूको संस्था सबलिकरण, स्वास्थ्य र विकासका लागि नगर सरसफाई (USHHD Program) परिवारिक खती सबलीकरण कार्यक्रम आर्थिक पूर्नलाभ , विपद् व्यवस्थापन र कोभिड प्रतिकार्य कार्यक्रम
१५	बातावरण सुधार समाज	बातावरण, सरसफाई, विपद् तथा कोभिड १९ व्यवस्थापन
१६	अन्तर्रनिर्भर समाज	फोहरमैला , हरियाली प्रवर्द्धन
१७	नेपाल पिडित समुदाय संरक्षण केन्द्र	दलित उत्थान, सामाजिक समावेशीकरण, सामाजिक न्याय र शासकिय व्यवस्थाका लागि जागरण
१८	अपाङ्ग सशक्तिकरण केन्द्र	अपाङ्ग समावेशी विकास कार्यक्रम, किशोर किशोरी हरुको प्रजनन् स्वास्थ्य र जिविकोपार्जन सुद्धिद्वारण परियोजना
१९	नेपाल युवा संस्था संजाल (आयोन)	Disaster Risk Reduction, Climate and Disaster Resilience , Youth led Civil Society Organization Empowerment, Policy Advocacy Social Accountability
२०	वहुसाङ्कृतिक मनोसामाजिक संस्था नेपाल	मनोसामाजिक सहयोग

१६. सभाध्यक्ष श्री देवकुमार सुवेदीले देहायको मन्तव्य सभा समक्ष प्रस्तुत गर्नुभयो ।

हामीले निकै महत्वपूर्ण समय दिएका छौ । संविधानले दिएको सहकार्य समन्वय र सह अस्तित्वको मूल मर्म अनुसार नै नगरपालिका हाल मम्म अगाडी बढेको छ । हाम्रो ४ वर्षको अनुभवबाट आगामी ५ वर्षमा गरिने कार्यमा थप पर्याप्तता ल्याउन जरूरी छ । प्रदेश माकार मंगासां समन्वयमा ७९, करोडका पूर्वाधार तरफको काम भएको छ । ५६ करोडको ठेक्का टेण्डर स्वीकृत भई कार्य अगाडि बढेको छ । विश्वैकको सहयोगमा खानेपानी र ढल निकासका लागि ८ अर्बको योजना स्वीकृत भएको छ । यो आयोजना आगामी वैशाखमा टेण्डरमा जाईदै । विकास समानुपातिक गतिले भएको छ । नगरका सबै सडकका नक्साडनको काम सम्पन्न भएको छ । यसको अन्तिम प्रनिवेदन कार्यपालिका समक्ष पेश हुनेछ । फोहर व्यवस्थापनको कार्यमा ल्याण्डफिल साईटको व्यवस्थापन र दैनिक ५० सिलिण्डर उत्पादन हुने गरि वायो म्यास उत्पादन तथा वितरण को लागि कार्य गरिएको छ । निकट समयमै अक्षिसजन प्लान्ट स्थापना गर्ने नेपालको पहिलो नगरपालिकाका रूपमा वीमन्द्रगढ़ घोषणा हुदैछ । यिन सिटि घोषणा गर्नका लागि बडा अनुसार बिरुवाका ३ हजार प्रजाति लगाउने र संरक्षण गर्ने कार्यक्रम रहेको छ । विभिन्न प्रजातिको बिरुवा छनौट तथा संरक्षण गर्ने दायित्व बडाको काँधमा आएको छ । ल्याण्डफिल साईटमा आँप र लिच्चिका बिरुवा लगाईनेछ । गतु वा गर्पन र गजमार्ग देखि दक्षिण तर्फका बडामा स्थायी प्रहरी चौकी म्यापना गरिनेछ । २०७१ सालका बाटि पिंडितहरूलाई तिहार लगतै घर निर्माणका लागि एकमष्ट ३ लाख रुपय प्रदान गरिएदै । मुकाम्जासी समस्याको समाधान गर्ने लालपुर्जी वितरणको लागि कार्य गरिएको छ । रानिघाट र गढिको ढि पी आर बनाई प्रदेश सरकार सँग रुपय माग गरिएको छ । हाम्रो कार्य संस्कृति पुरातन र एकाडकी रहेको हाँदा आगामी वर्षको बजेट कार्यन्वयन गर्ने प्रक्रियामा सुधार गरै । आगामी वर्षको योजना तथा ९ करोडको क्रमागत योजना कार्यान्वयन गर्ने कोभिडको तेस्रो संक्रमणको जोखिम सँगै काम गर्नपनै हाम्रो सामु चुनौती रहेको छ । क्रियापत्री घर र नागरिक आवास गृह निर्माणका लागि प्रदेश सरकार सँग सहकार्य गरिएको छ । विपद पूर्वको तयारीमा लाम्हुर्न बेला आएको छ । विभिन्न १९ वटा गैर सरकारी संघ संस्थाहरूले नगरपालिका सँग आगामी आर्थिक वर्षमा सहकार्य गर्ने गरी विभिन्न कार्यक्रमहरूको प्रस्ताव गरेको छ । यी निकायहरू सँगको साझेदारीमा काम हुदैछ ।

१७. चालु नगरसभामा उठान भएका विषयवस्तुहरू माथि सभाध्यक्षले समापन मन्तव्य दिँदै सभा सफलता पूर्वक सम्पन्न गर्न आफ्नो अमुल्य समय सल्लाह तथा सक्रिय सहयोग प्रदान गर्नुहुने नगरसभा सदस्य ज्यूहरू, विभिन्न विषयात समितिहरूका पदाधिकारीहरू, विभिन्न क्षेत्रका विषय विज्ञहरू, संचारकर्मी मित्रहरू, नगरपालिकाका कर्मचारी लगायत सम्पुर्णमा हार्दिक धन्यवाद सहित सभा समापन भएको घोषणा गर्नुभयो ।